

Державна служба України з надзвичайних ситуацій
Черкаський інститут пожежної безпеки
імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України

Матеріали XV Міжнародної
науково-практичної конференції

«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА
ГАСІННЯ ПОЖЕЖ
ТА ЛІКВІДАЦІЇ
НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ»

25 квітня 2024 року

Черкаси – 2024

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КІНОЛОГІЧНОГО МЕТОДУ ПОШУКУ ПОТЕРПІЛИХ У ЗАВАЛАХ БУДІВЕЛЬ ТА СПОРУД

*Дмитро ФЕДОРЕНКО, канд. іст. наук,
Марина СЕРДЮК, студент заочної форми навчання,
Віталій КОМΠΑН, курсант факультету оперативно-рятувальних сил,
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України*

Тема пошуку потерпілих в завалах будівель та споруд завжди стояла гостро, а з початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України – це стало одним з ключових аспектів діяльності ДСНС України. В умовах постійних обстрілів є необхідність швидко обстежувати завали, виявляти, деблокувати та евакуювати потерпілих.

Для пошуку потерпілих в завалах будівель та споруд використовують такі методи: візуальний, кінологічний, акустичний, тепловий та інші [1].

З практики воєнних років бачимо тенденцію до збільшення кількості залучень кінологічних підрозділів саме до пошуку потерпілих в завалах будівель та споруд. Спеціально навчені службові собаки здатні швидко обстежувати завали та виявляти потерпілих не лише на поверхні, а й глибоко під завалами.

В Україні наразі функціонує 14 кінологічних підрозділів – в центрах швидкого реагування і в деяких гарнізонах. Для прибуття кінологічних підрозділів треба більше часу, так як вони можуть бути досить віддалені від місця НС (можуть залучатися кінологічні підрозділи з центрів швидкого реагування, якщо в даному гарнізоні такий підрозділ відсутній) і це є негативними фактором в їхній роботі, так як час на завалі вирішує все.

Для підвищення ефективності роботи безпосередньо кінологічних підрозділів було б доцільно в кожному гарнізоні сформувати хоча б по одному кінологічному підрозділу. Яким чином це впливатиме на ефективність? Після багатогодинних переїздів собакам треба дати час на відпочинок перед роботою і чим довшим був переїзд, тим більше часу треба на відпочинок. Тому наявність більшої кількості кінологічних підрозділів значно скоротить час їх прибуття і тим самим позитивно вплине на стан самих службових собак і, як наслідок, ефективність їх роботи.

Також для підвищення ефективності роботи безпосередньо службового собаки варто приділити більше уваги його підготовці, а саме урізноманітнити місця проведення тренувань. Варто запровадити такі правила підготовки – постійна зміна місця тренування (заняття на різних об'єктах); навчання собак до пошуку потерпілих, які знаходять на глибині.

Наразі пошук потерпілих з використанням службових собак полягає в швидкому поверхневому обстеженні завалу. Через свою специфіку даний метод не має великої довіри і зазвичай пошуки проводять лише візуальним методом. Проте якщо навчити службового собаку самостійно ретельно обстежувати завал, працюючи не на швидкість, а на якість, то це підвищило б ефективність роботи службових собак. Звертаючись до алгоритму пошуку потерпілих в завалах будівель та споруд [2] бачимо такий порядок:

1. попереднє обстеження;
2. основне обстеження;
3. детальне обстеження;
4. повторне обстеження.

Тому, якщо впровадити новий метод підготовки службових собак за напрямком «пошук в завалі», а саме зробити акцент на ретельному типу пошуку, то можна зменшити час, використаний для пошуку. Як це відбудеться? Із вищевказаного порядку пошуку залишаємо попереднє обстеження, тому що це

потрібно для знайомства собаки з місцевістю і новими запахами і саме тут буде паралельно відбуватися поверхневий пошук. Коли собака ознайомився із завалом можна переходити одразу до ретельного пошуку – детальне обстеження. Після того як увесь завал було обстежено і з позначених місць деблоковано та вилучено потерпілих можна провести повторне обстеження для закріплення результату. Таким чином з 4 пунктів порядку пошуку залишилось 3. Основне обстеження проводиться також поверхневим способом, тому доцільно буде вважати його непотрібним і не включати в новий порядок.

Висновок: для підвищення ефективності кінологічного методу слід постійно змінювати місця тренувань і змінити власне принципи підготовки службових собак за напрямком «пошук в завалі», а саме зорієнтуватися на якості проведення пошуку, а не на швидкості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Організація аварійно-рятувальних робіт: Підручник. За загальною редакцією В.П. Садкового / Аветисян В.Г., Сенчихін Ю.М., Кулаков С.В., Куліш Ю.О., Тригуб В.В.. Харків 2009 р. Глава 6, розділ 4.2 Методи розшуку потерпілих (<http://academy.apbu.edu.ua/e-books/oar/publish/9787.html>)

2. Наказ ДСНС України від 17.09.2014 р. № 527 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування кінологічних підрозділів ДСНС України під час проведення пошуково-рятувальних робіт» / Розділ II / п.2.5.

УДК 614.84

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТРУБ ЗІ ШТУЧНИХ ПОЛІМЕРІВ СИСТЕМИ ЗОВНІШНЬОГО ПРОТИПОЖЕЖНОГО ВОДОПРОВОДУ НА ТЕРИТОРІЇ АЕС

*Юрій ФЕЩУК, канд. техн. наук, ст. дослідник,
Ярослав БАЛЛО, канд. техн. наук, ст. дослідник;
Світлана ГОЛІКОВА, Андрій ЦИГАНКОВ,*

Інститут державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту

За даними підрозділів територіальних органів ДСНС щороку на трансформаторних підстанціях, електророзподільних пунктах зареєстровано 190 пожеж.

Вимоги щодо матеріалу труб зовнішніх та внутрішніх мереж протипожежного водопроводу на електростанціях і підстанціях I групи, що визначені в [1] відмінені в Україні. Разом з цим, в [2] визначено, що зовнішні й внутрішні мережі протипожежного водопроводу, а також мережі установок водяного пожежогасіння й охолодження повинні виконуватися зі сталевих труб.

Враховуючи, застарілість відомчих будівельних норм, науково-технічний прогрес в частині матеріалу трубопроводів, що застосовується для їх виготовлення, інформації з науково-технічних джерел створено передумови для розгляду можливості використання сучасних матеріалів з яких виготовляються трубопроводи для улаштування зовнішнього протипожежного водопостачання.

Проведення даного дослідження є досить актуальним, адже дозволить вирішити проблему ржавіння сталевих трубопроводів системи зовнішнього протипожежного водопостачання, що призводить до їх руйнування та неможливості виконання функції за призначенням, замінивши їх на трубопроводи з штучних полімерів. При цьому має бути збережено експлуатаційну придатність таких трубопроводів, не знижуючи протипожежний рівень об'єкта в цілому.